

міждисциплінарної відповіді на неналежне поводження з дітьми.

Конова М.П., студентка МП-2 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
gerdasnow@ukr.net

Науковий керівник: **Гусак Н.Є.**, к.соц.н., доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
gusakny@ukma.edu.ua

ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ

Термінологічна узгодженість є важливим фактором, що забезпечує успішну комунікацію між науковцями та практиками в будь-якій сфері. Проте в соціальній роботі в Україні досі існують розбіжності в трактуванні багатьох широковживаних понять. Це призводить до виникнення непорозумінь і не сприяє обміну досвідом між спеціалістами. Одним із понять, яке не має загальноприйнятого визначення, є «мережа соціальної підтримки».

Використання або створення мережі соціальної підтримки є ефективним способом надання допомоги людям, які опинилися в складних життєвих обставинах. Щоб зрозуміти поняття «мережа соціальної підтримки»,

спершу необхідно проаналізувати його складові. На сьогодні як в українському законодавстві, так і в наукових працях немає чіткого розмежування між термінами «соціальна підтримка», «соціальний захист» і «соціальне забезпечення». Нерідко соціальна підтримка розглядається як вид соціального захисту населення, що стосується надання грошових виплат. Наприклад, у Додатку 1 до Наказу Міністерства соціальної політики від 14.06.2018 № 890 «Про деякі питання діяльності об'єднаної територіальної громади щодо соціальної підтримки населення та захисту прав дітей», де міститься орієнтовний перелік послуг із соціальної підтримки населення, що надаються відповідними структурними підрозділами районних державних адміністрацій, йдеться, передусім, про призначення грошової допомоги. При цьому, в Постанові Кабінету міністрів України від 31.01.2018 № 38 «Про питання соціальної підтримки осіб, яких було незаконно позбавлено особистої свободи» йдеться як про грошові виплати та забезпечення житлом, так і про «надання соціальної та психологічної допомоги і реабілітації особам, яких було позбавлено особистої свободи». Отже, можна зробити висновок, що існує деяка непослідовність у застосуванні терміну «соціальна підтримка». Також можна

відмітити, що значна увага приділяється саме матеріальному аспекту цього поняття.

У наукових працях соціальна підтримка розглядається як така, що має декілька складових. Наприклад, С. Дж. Хауз (1981) визначає соціальну підтримку як «міжособистісну взаємодію, яка передбачає один чи кілька елементів: (1) емоційну небайдужість (приятельство, любов, емпатія), (2) інструментальну допомогу (речі або послуги), (3) інформацію (про середовище) і оцінку (інформація, що стосується самооцінки)». Схожі елементи соціальної підтримки пропонують Г. Каплан (1974) і С. Кобб (1976). На основі цього можна зробити висновок, що соціальна підтримка є багатоаспектним явищем, а матеріальна підтримка не є ключовим елементом, що переважає над іншими.

Щодо мереж соціальної підтримки, цей термін не є визначеним в українському законодавстві. Однак, коли він вживається в наукових працях, матеріальний аспект відходить на другий план. Наприклад, Міхєєва Ю.О. визначає мережі соціальної підтримки як «комплекс взаємопов'язаних відносин, що забезпечує стійкі моделі взаємодії та міжособистісні стосунки між соціальними працівниками та клієнтами». Проте багато дослідників при

визначенні мережі соціальної підтримки не обмежуються лише згадкою стосунків між соціальними працівниками та клієнтами, а згадують про друзів, родичів, сусідів, колег та інших людей, з якими контактує певна особа. Таким чином, прослідковується непослідовність між вживанням терміну «мережа соціальної підтримки» та його складової частини «соціальна підтримка».

Загалом, терміни «мережа соціальної підтримки» та «соціальна підтримка» потребують чіткого та однозначного визначення як для практики, так і для теорії соціальної роботи. Зосередженість на матеріальному аспекті при визначенні соціальної підтримки та включення не усіх потенційних суб'єктів мережі соціальної підтримки негативно позначається на якості соціальних послуг. Лише за наявності однозначних визначень теорія соціальної роботи зможе запропонувати результативні методи для застосування на практиці.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства соціальної політики «Про деякі питання діяльності об'єднаної територіальної громади щодо соціальної підтримки населення та захисту прав дітей», від 14.06.2018 № 890, Додаток 1

2. Постанова Кабінету міністрів України «Про питання соціальної підтримки осіб, яких було незаконно позбавлено особистої свободи» від 31.01.2018 № 38
3. House J. S. Work stress and social support / J. S. House // Reading, MA: Addison-Wesley - 1981.
4. Sarason I. G. Social Support: Theory, Research and Applications. Springer / I. G. Sarason & B. R. Sarason (Eds.) // NATO Advanced Research Series - 1985.
5. Міхеєва О. Ю. Форми та методи соціальної підтримки сімей / Міхеєва О. Ю. // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна. - 2015. Вип. 25. С. 101-110. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppk_sp_2015_25_13

Костенко К.О., студентка МП-1 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
kkostenko1516@gmail.com

Науковий керівник: **Гусак Н.Є.**, к.соц.н., доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
gusakny@ukma.edu.ua

МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Право на освіту визнане демократичною цінністю і гарантоване всім особам, адже спрямоване на розвиток особистості та реалізацію її потенціалу в майбутньому.